

ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO VARAŽDINSKE ŽUPANIJE

EPIDEMIOLOŠKA DJELATNOST

Ivana Meštrovića 1/11, VARAŽDIN, MB 0740985, OIB: 20184981156

TEL. 042/ 653-130 FAX 042/653-131

Web: www.zzjzzv.hr e-mail: epidemiologija@zzjzzv.hr

OBAVIJEST ZA RODITELJE

U Varaždinskoj županiji prisutno je obolijevanje od hripavca. Stoga Vam se obraćamo s osnovnim činjenicama o bolesti i postupanjima prema preporukama Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo.

Osnovne informacije o hripavcu

Hripavac ili pertussis je akutna, visoko zarazna bakterijska infekcija dišnog sustava, karakterizirana napadajima spazmatičnog kašlja.

Uglavnom se javlja u dojenčadi i male djece.

Tijek bolesti je postupan. Bolest počinje nespecifičnim kataralnim simptomima (tj. symptomima koji nalikuju na prehladu), zbog čega se u početku, kada je osoba najzaraznija, ni ne posumnja na hripavac, pa bolesnik neometano širi bolest.

Prosječna inkubacija (razdoblje od zaraze do pojave simptoma) je 9-10 dana (s rasponom od 6 do 20 dana). Rezervoar bolesti je čovjek.

Od hripavca obično obolijevaju necijepljena ili nepotpuno cijepljena djeca, ali i starije osobe jer imunitet stečen cijepljenjem ili preboljenjem s vremenom slabi. U situacijama pada kolektivnog imuniteta (niža procijepljenost), mogu oboljeti i starija djeca i mlađi odrasli.

Bolest se manifestira kroz tri stadija.

U prvom javlja se curenje nosa ili začepljen nos i kašalj (kod dojenčadi slabo prisutan). Temperatura može biti blago povišena (do 38 °C). Ovaj stadij obično traje 1-2 tjedna.

U drugom stadiju javljaju se napadaji kašlja u trajanju od 2 do 6 tjedana. Kašalj je specifičnog prizvuka s hripanjem, a često se javlja u napadima, osobito noću. Intenzivni napadaj kašlja može izazvati povraćanje. Treći stadij je faza oporavka koji također može trajati nekoliko tjedana.

Moguć je razvoj komplikacija bolesti, što ovisi o dobi, o cijepnom statusu oboljelog, o brzini provedbe dijagnostike i terapiji. Bronhopneumonija (upala donjih dišnih putova – bronhija i pluća) je najčešća komplikacija.

Bolest je najopasnija za necijepljenu djecu do 12 mjeseci starosti, ali i za svu drugu necijepljenu ili nepotpuno cijepljenu djecu.

Liječenje:

Oboljele osobe se liječe specifično antibioticima prema smjernicama za liječenje hripavca. Za vrijeme trajanja terapije osoba ostaje kod kuće i ne dolazi u kolektiv. Pritom također treba izbjegavati kontakt s malom djecom, dojenčadi (posebice necijepljenom) i trudnicama u zadnjem mjesecu trudnoće.

Postupanje u kolektivu (vrtić, škola i druge ustanove) u kojem je dokazan hripavac:

- 1. Molimo roditelje čije je dijete bliski kontakt oboljele osobe i nema simptome bolesti, nego spada u jednu od sljedećih kategorija:**

- **ima oslabljen imunološki sustav** (uslijed osnovne kronične bolesti ili terapije)
- **u kućanstvu živi s djetetom mlađim od 12 mjeseci i/ili trudnicom**
- **u kućanstvu živi s osobom koja ima oslabljen imunitet** zbog određene terapije ili bolesti (imunokompromitirani)

da se sukladno važećim smjernicama jave svojim izabranim liječnicima radi propisivanja kemoprofilakse (preventivnog uzimanja antibiotika), i nakon terapije docijepe protiv hripavca ukoliko su zadnje cijepljeni prije tri godine, a u svrhu daljnog sprječavanja širenja hripavca.

Propisivanje kemoprofilakse se preporučuje ako nije prošlo više od 21 dana od posljednjeg kontakta s oboljelom osobom, a propisuje je obiteljski liječnik.

- 2. U slučaju pojave simptoma kompatibilnih s hripavcem (jaki kašalj, dugotrajni kašalj koji dolazi u napadajima, izraženiji noću, praćen povraćanjem i slično) kod Vašeg djeteta:**

- Javite se liječniku obiteljske medicine/pedijatru radi pravodobnog postavljanja dijagnoze, kako dijete ne bi dolazilo u školu do otklanjanja sumnje na hripavac ili pak do završetka liječenja kod potvrđene bolesti.
- Ako bolest bude potvrđena, **obavijestite školu koju pohađa Vaše dijete**
- Postupajte prema preporukama liječnika (liječenje oboljelog djeteta ili uzimanje kemoprofilakse bliskih kontakata)
- Dijete više nije zarazno te se smije vratiti u školu nakon što završi liječenje antibiotikom. Potvrdu izdaje nadležni liječnik obiteljske medicine ili pedijatar. Ako simptomi još uvijek traju, savjetujte se s nadležnim liječnikom o potpornoj terapiji (lijekovima koji potiču iskašljavanje ili ublažavaju kašalj).

- 3. Provjera cijepnog statusa djeteta:**

- Školski liječnik će provjeriti cijepne statuse svih učenika i pozvati na cijepljenje djecu kod kojih utvrdi potrebu nadoknade propuštenih doza cjepiva protiv hripavca.
- **Molimo roditelje da se odazovu pozivu za cijepljenje ako budu pozvani!**

- 4. Ako se kolektivu uoči grupiranje bolesti, potrebno je postupiti prema preporukama HZJZ što određuje epidemiolog i liječnik školske medicine.**